

B.Sc. (Part—I) Semester—II (New) Examination

SANSKRIT

(Compulsory)

Time : Two Hours]

[Maximum Marks : 40

N.B. :— Answer the question in medium offered.

सूचना :— उत्तरे स्वीकृत माध्यमातून लिहावीत.

सूचना :— उत्तर स्वीकृत माध्यम में लिखें।

1. Translate any **ONE** of the following :—

5

खालीलपैकी कोणत्याही एका परिच्छेदाचे भाषांतर करा :—

निम्नलिखित एक परिच्छेद का अनुवाद कीजिये :—

(i) डॉ. सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयानां ज्ञानपीठपुरस्कारसमारम्भे विद्या परा देवता, विद्यवान् पुरुषोत्तमः, साहित्यिकः विश्वस्य हितसाधकः च' इत्येषः आशयः दरीदृश्यते थाइलैण्डराजकन्यायाः वचनात्। साहित्यरूपः श्रीमान् शास्त्रिमहोदयः अद्यतनसंस्कृतभाषासाहित्ये प्रसिद्धः कविः, वैयाकरणश्च। भारतदेशे भाषासेवार्थं दीयमानः ज्ञानपीठपुरस्कारः संस्कृतभाषाक्षेत्रे प्राथम्येन अनेन महाभागेन एव प्राप्तम्। नवशून्यशून्यद्विद्विमे वर्षे शिष्योत्तमायाः महाचक्रीसिरिथौर्महोदयाया हस्तेन एव ज्ञानपीठपुरस्कारः शास्त्रिमहोदयैः स्वीकृतः। अभूतपूर्वः नु सः पुरस्कारसमारम्भः, यत्र शिष्यया गुरुः पुरस्कृतः दिनम्रभावनया।

(ii) भाषा तावद् वाक्यरूपा भवति। वाक्यानि पदैः घटितानि, पदान्यक्षरैराभ्यन्ते, अक्षराणि च वर्णैकरूपकल्पितानि। एवं घटादिपदार्थानां परमाणव इव भाषाया उपादानकारणं वर्णाः सम्भवन्ति। संस्कृतसाहित्ये वर्णघटकानां ध्वनीनां च भाषावैज्ञानिकाध्ययनस्य सुदूरपरम्परा वर्तते। तत्र सर्वप्रथमं प्रतिशाख्येषु ध्वनीनाम् अध्ययनं दृश्यते। परं पाणिनीयशिक्षायां भाषावैज्ञानिकदृष्ट्या ध्वनीनां सुमहदध्ययनं सञ्जातम्।

2. Translate any ONE Shloka :-

5

कोणत्याही एका श्लोकाचा अनुवाद करा :-

किसी एक श्लोक का अनुवाद करें :-

(i) अलं विवादेन यथा श्रुतस्तथा
तथाविधस्तावदशेषमस्तु सः ।
ममात्र भावैकरतं मनः स्थितं
न कमवृत्तिर्वचनीयनीक्षते ॥

(ii) यज्जाग्रतो दूरमुदेति दैवं
तदु सुप्तस्य तथैवेति ।
दूरङ्गमं ज्योतिषां ज्योतिरेकं
तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥

3. Write summary of 'सत्यकामजावालकथा'.

10

सत्यकामजावालकथेचा सारांश लिहा.

सत्यकामजावालकथा का सारांश लिखिये ।

OR/किंवा/अथवा

Explain style of Bāṇabhaṭṭa.

बाणभट्टाची शैली स्पष्ट करा.

बाणभट्ट की शैली स्पष्ट कीजिये ।

4. Explain importance of water reservoirs with the help of 'आरामतडागवर्णनम्'.

10

'आरामतडागवर्णनम्' या पाठाच्या आधारे जलाशयोंचा महत्त्व स्पष्ट करा.

'आरामतडागवर्णनम्' इस पाठ का आधार ले के जलाशयों का महत्त्व स्पष्ट कीजिये ।

OR/किंवा/अथवा

Explain the title 'वैद्यकीयसुभाषितानि'.

'वैद्यकीयसुभाषितानि' हे शीर्षक स्पष्ट करा.

'वैद्यकीयसुभाषितानि' ये शीर्षक स्पष्ट कीजिये ।

5. Write short notes on (any **TWO**) :—

10

टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :—

टिप्पण्याँ लिखिये (किन्ही दो पर) :—

(i) Literary works of Satyavratashastri.

सत्यव्रतशास्त्रीच्या साहित्यकृती.

सत्यव्रतशास्त्रीजी की साहित्यकृतियाँ ।

(ii) वर्णेच्चवारणप्रक्रिया

(iii) अनर्थपरम्परा

(iv) Character-sketch of Uma.

उमेचे चरित्रचित्रण.

उमा का चरित्र-चित्रण ।

